

Bilag 2: Randers Kommunes høringsvar til vandplanerne

1. Indledende bemærkninger

Dette er Randers kommunes generelle og overordnede bemærkninger til vandplanerne. Forvaltningen vil desuden indberette de mere specifikke og tekniske forhold til de konkrete vandplaner gennem det elektroniske indberetningssystem.

Randers Kommune vurderer, at de medtagne virkemidler ikke er tilstrækkelige til at nå målet ”god økologisk tilstand” i alle målsatte vandområder. Da vedtagelsen af vandplanerne er betydeligt forsinket, er der ikke tid nok til at vi kan gennemføre alle indsatser og nå målene inden udgangen af 2015. Samtidig vurderes det på baggrund af vandområdernes økologiske tilstand, at målopfyldelsen først at kan indfinde sig længe efter 2015. Randers Kommune tager derfor forbehold overfor, at vi kan nå miljømålene inden udgangen af 2015.

For væsentlige dele af indsatsen er der endnu ikke taget stilling til omfang og virkemidler. Da flere af indsatserne desuden baseres på frivillige aftaler med berørte lodsejere forudser Randers Kommune, at det kan blive vanskeligt at gennemføre den beskrevne indsats inden 2015.

Randers Kommune har endnu ikke haft mulighed for at udarbejdede egentlige beregninger over omkostningerne, der er forbundet med at implementere vandplanerne. Baseret på vores erfaringer, er det vores umiddelbare vurdering, at vandplanerne, på stort set alle områder, undervurderer omkostningerne.

Randers Kommune vurderer, at økonomien i spildevandsindsatsen er betydeligt undervurderet. Da der er vedtaget et takstloft på spildevandsområdet, er der risiko for, at vi ikke har økonomi til at løse opgaven inden 2015. Det er påkrævet, at der afsættes betydelige resurser til myndighedsopgaven til gennemførelse af spildevandsindsatsen. Omfanget af vandløbsindsatsen er meget stor, og Randers Kommune vurderer, at det ikke er muligt at gennemføre denne inden for tidsplanen uden ekstra administrativ resursetildeling. Randers Kommune tager derfor forbehold for vandplanernes økonomiske forudsætninger.

Vi vurderer, at der er stor risiko for, at der unødigt spildes mange resurser i forbindelse med implementeringen af vandplanerne. Klimaændringer er ikke medtaget i vandplanerne og der kan således ikke kan skabes synergi mellem klimaindsatsen og vandplanernes miljømål. Der er samtidig stor risiko for, at vi spilder resurser på forundersøgelser, i forbindelse med vådområdeprojekter, som ikke kan gennemføres gennem frivillige aftaler. Generelt er den korte tidsfrist for målopfyldelse et problem, hvis virkemidlerne skal være omkostningseffektive.

2 Høringsprocessen

I oktober 2010 sendte miljøministeren vandplanerne i høring i 6 måneder, frem til den 6. april 2011. Naturstyrelsen (Tidligere By- og landskabsstyrelsen) forventer, at kommunerne, giver udtryk for deres holdning til vandplanernes virkemidler og ambitionsniveau. I oktober 2010 var det tekniske baggrundsmateriale dog endnu ikke færdigt. Meldingen for virkemidlerne, herunder finansieringen, var samtidig, at der først skulle nedsættes arbejdsgrupper, som ville arbejde videre med spørgsmålet, så vi sandsynligvis kunne få en afklaring inden udgangen af januar 2011. Det samme

er tilfældet med væsentlige dele af datagrundlaget. I skrivende stund, primo februar, kender vi ikke afrapporteringen fra arbejdsgrupperne.

Det medfører, at vi på væsentlige punkter ikke har den nødvendige tid, til den politiske behandling af vores høringssvar, hvilket er yderst utilfredsstillende.

Når vandplanerne vedtages endeligt har kommunerne et halvt år til at udarbejde handleplaner, som efterfølgende skal i høring. Når handleplanerne er vedtaget har vi kun 3 år til at gennemføre indsatserne. Det er ikke realistisk. Ikke mindst fordi mange af indsatserne er baseret på frivillighed. Frivillighed kræver tid til dialog og at der kan findes både driftsmæssige og økonomisk acceptable løsninger for lodsejere. Randers Kommune vurderer at der ikke er afsat tilstrækkelige økonomiske midler til erstatninger til lodsejere.

3 Bemærkninger og anbefalinger

Dette afsnit indeholder en række bemærkninger og anbefalinger til vandplanerne. Anbefalingerne er ikke anført i prioriteret rækkefølge.

3.1 Nye virkemidler

Det anbefales, at der medtages flere virkemidler end de, der er foreslået i planudkastene. Randers Kommune kan særligt foreslå:

Lavbundsarealer

Kvælstofreduktion for dyrkede lavbundsarealer er meget lav, ligesom dyrkede lavbundsarealer udgør en betydelig risiko for tab af fosfor til vandløbssystemet. Randers Kommune kan anbefale, at de virkemidlerne udvides til også at omfatte udvalgte lavbundsarealer. Det vil også have en gavnlig effekt på klimaet, da de organiske lavbundsjordene kan binde store mængder CO₂, hvis de ikke drænes.

Rensning af drænvand

Effekten af randzoner risikerer, at blive betydeligt mindre end den kunne være, da drænvand ikke reguleres. Derfor kan drænvand med kvælstof og fosfor frit ledes urensset gennem randzonerne til vandløb og søer. Hvor drænvandet indeholder store mængder af kvælstof og fosfor, bør der være mulighed for at etablere drænfiltre, minivådområder eller lignende virkemidler, til at fjerne næringsstofferne fra vandet, inden det udledes.

Pumpelaug

Visse pumpelaug er ikke rentable i længden, da jordbunden sætter sig via mineraliseringen. El-udgifterne og renoveringsudgifterne til digerene stiger. Det kan derfor være et økonomisk fordelagtigt virkemiddel til forbedring af vandkvaliteten at nedlægge udvalgte pumpelaug. Nedlæggelse af pumpelaug, via støtteordninger, bør derfor indgå som et muligt virkemiddel i vandplanerne.

Nye vådområder

Der er ca. 1.200 ha inddigede lavbundsarealer/pumpelaug Randers Fjord og Grund Fjord. Muligheden for at pumpelaug ved Randers Fjord naturgenoprettes til vådområder bør undersøges som et muligt virkemiddel.

3.2 Datagrundlag og overvågning

Med gennemførelse af handleplanerne skal der gennemføres store samfundsmæssige investeringer og det er derfor nødvendigt, at der gennemføres en overvågning af, om virkemidlerne har den forudsatte effekt.

Planerne har ikke i alle tilfælde anvendt nyeste data, hvorfor de muligvis ikke tager udgangspunkt i de faktiske forhold. Præcision, målbarhed og forklaringsværdi af de fastsatte miljømål, i de foreliggende udkast til vandplaner, er begrænset af, at kun få af vandrammedirektivets biologiske og fysisk-kemiske kvalitetselementer er inddraget ved målfastsættelsen.

Da det er vanskeligt og ressourcekrævende at indsamle retvisende miljø-indikatorer (DVFI-prøver) i Gudenåen og Nørre Å kan den i planen anførte manglende målopfyldelse være et resultat af mangelfuld eller forældede DVFI-prøver og ikke udtryk for den faktiske tilstand. Af den grund vil er den tvivlsomt, om den vedligeholdelse, som er foreskrevet i planerne, næppe være et relevant eller virksomt virkemiddel.

Randers Kommune anbefaler:

- at, at der etableres et tilstrækkeligt antal overvågningsstationer til at dokumentere effekten af indsatsen,
- at vandplanerne også inddrager de nyeste data,
- at flere kvalitetselementer inddrages ved målfastsættelsen inden næste planperiode,
- og at Staten udvikler en prøvetagningsmetode, der tager højde for forhold i store vandløb.

3.3 Tange Sø

Beslutningen om løsning af spørgsmålet om faunapassage ved Tange Sø er i vandplanerne udskudt til næste vandplansperiode. Gudenåens fremtidige målopfyldelse er afhængig af, at der findes en løsning på spærringen af Gudenåens frie løb forbi Tange Sø.

Randers Kommune har investeret store summer på lakseprojektet i Gudenåen og dette projekts fremtid vil være afhængig af de fremtidige forhold ved Tange Sø. Randers Kommune finder, at det må være i alle parters interesse, at der snarest muligt træffes afgørelse i dette spørgsmål, så de fremtidige forhold er klarlagt, når den nuværende koncession for Gudenåcentralen udløber i 2014. Udskydes afgørelsen til næste vandplanperiode, kan dette udskyde udførelsen af en løsning ved Gudenåens mest betydende spærring helt frem til 2021.

Randers Kommune anbefaler:

- at Tange Sø bevares i en form, der sikrer de rekreative interesser for flest mulige af borgerne omkring søen herunder specielt borgerne i Ans og Tange by.
- At mest mulig af Gudenåens nuværende vandføring afleveres til et bredt omløb uden om Tange Sø, således at der både sikres den bedst mulige vandkvalitet i Tange Sø samt fri passage for alle fiskearter og de bedst mulige gyde-, opvækst- og overlevelseshold for laksefisk. Målet herved er at få en så stor levedygtig (selvproducerende) laksefiskebestand i Gudenåen som muligt.

- At der træffes afgørelse i spørgsmålet om faunapassagen ved Tange Sø snarest muligt, så de fremtidige forhold er klarlagt, når den nuværende koncession for Gudenåcentralen udløber i 2014

3.4 Vandløb

Mange helt centrale spørgsmål vedrørende implementeringen af vandløbsindsatsen er fortsat uafklarede. Det står klart, at finansieringen ikke rækker til opfyldelse af målene, hvorfor der skal ske en prioritering af indsatsen. Administrationsmodellen er pt. ikke på plads, men det må forventes, at alene prioriteringsopgaven i og på tværs af kommunerne og i sidste led staten, vil blive meget resursekrævende og administrativ tung.

Regelfortolkning og lovtilpasning

I forbindelse med det katalog med lovændringer der knyttes til planerne vil Randers Kommune opfordre til, at love og regler forenkles og ændres, så der er de nødvendige juridiske værktøjer til rådighed for en fleksibel gennemførelse af planerne. I den sammenhæng er det meget vigtigt, at tidsfrister for implementering af handleplanerne tager hensyn til realistiske sagsbehandlingstider i gældende lovgivning – herunder klagemyndighedernes sagsbehandlingstider – eller at der gennemføres regelforenkling. Som eksempel på en u hensigtsmæssig tung sagsbehandling kan nævnes reguleringssager efter vandløbsloven.

Vandløbsloven bør smidiggøres, således at ændringer af tidspunktet for vedligeholdelse ikke nødvendigvis behøver at ske ved en ændring og regulering. Bekendtgørelsen om regulering af vandløb skal tilpasses den kommende vandplans arbejde mht. ændret vedligeholdelse og stenudlægning. Dette er i dag en langsommelig proces og vil give kommunerne meget ekstra administrativt arbejde inden tiltagene kan realiseres og nå målopfyldelse inden tidsfristen.

Ændret vandløbsvedligeholdelse kan føre til, at der kommer aflejringer i vandløbene, idet grøde kan medføre aflejringer. Aflejringerne vil sandsynligvis føre til, at vandløbets hidtidige afvandingskapacitet bliver mindre. Vandløbslovens beskrivelse af vandløbenes afvandingskapacitet bør derfor udvides med mulighed for at fastlægge en afvandingskapacitet, der svarer til naturvandløb.

Frivillighedsaspektet for lodsejere har stor betydning for, hvorvidt kommunerne når at udføre den fastsatte indsats.

Randers Kommune anbefaler:

- at lovbestemmelserne omkring gennemførelsen af vandløbsindsatserne forenkles,
- at begrebet ”Naturvandløb” uden fastsat vandføringsevne og skikkelse indføres i vandløbsloven,
- at det tydeliggøres i vandplanerne, hvorledes frivillighedsaspektet for lodsejere indgår i vandløbsindsatsen.

Spærringer og rørlagte vandløb

Spærringer i vandløb indbefatter flere typer af konstruktioner, der har til fælles, at de hindrer eller hæmmer spredningen af fisk og smådyr. Når den enkelte spærring skal fjernes, vil der være

forskellige muligheder for valg af løsningsmodel og til forskellige priser. Hvis kommunerne skal gennemføre projekterne ud fra maksimal omkostningseffektivitet, må vandplanen indeholde en angivelse af, hvilken passageeffektivitet der mindst skal opnås eller hvilken type af passage der mindst skal etableres for at sikre målopfyldelse. Dette gælder både ved den enkelte spærring og ved flere spærringer efter hinanden, under hensyn til den kumulerede effekt. Desuden er det nødvendigt, at planen forholder sig til, om stuvningspåvirkningen opstrøms ved stemmeværker er til hinder for målopfyldelse.

Genåbning af rørlagte vandløb gennem byområder eller områder med blød bund vil ofte være forbundet med store omkostninger og tekniske hindringer. Hvis omkostninger og/eller konsekvenser vurderes urimelige i forhold til mål, bør rørlagte strækninger, udpeget til genåbning, kunne fjernes fra planerne.

Randers Kommune anbefaler:

- at krav til kontinuitet ved spærringer i vandløbene præciseres, og at indsatsen prioriteres og afvejes i forhold til resultat og økonomi.

Ændret vandløbsvedligeholdelse

Der savnes en vurdering af, hvordan reduceret vandløbsvedligeholdelse påvirker landbrugets dræn. Reduceret vandløbsvedligeholdelse kan føre til stigende vandstand. Dermed kommer drænudløbene til at ligge under vandspejlet. Det medfører en langsommere vandføring i drænene, så de tilstoppes. Dermed kan der ske oversvømmelser langt fra vandløbene. Det skal der tages hensyn til ved beregning af økonomisk kompensation til lodsejere.

Randers Kommune formoder, at reduceret eller ophør med grødeskæring er et brugbart virkemiddel på visse vandløbsstrækninger, men det har endnu ikke været muligt, at vurdere de fysiske forhold med hensyn til naturkonsekvenser og oversvømmelsesrisici ved ændret grødeskæring. Virkemidlet ses derfor brugbart på enkelte strækninger, hvor det gavner naturen, men det bør være en konkret vurdering, som kommunen løbende kan foretage og ikke et virkemiddel, der er fastlagt for de enkelte vandløbsstrækninger i Vandplanerne.

Vedligeholdelsesudgiften bliver ikke nødvendigvis mindre ved ændret vedligeholdelse, da der skal ske et mere intensivt tilsyn. Indsatsen vil, når der fremover skæres grøde, i højere grad blive tilpasset arealanvendelsen. Det vil derfor i mange tilfælde ske på samme tidspunkt og ikke som nu, hvor arbejdet udføres over en længere periode for at vinterklargøre vandløbene.

Der er ikke fastlagt en øvre grænse for hvor stor en byrde det offentlige kan pålægge en privat lodsejer i forbindelse med vedligeholdelse af private vandløb.

Randers Kommune anbefaler:

- at man på nationalt plan påtager sig opgaven at udarbejde et vedligeholdelsesregulativ for private vandløb for at ligestille kravene til de private bredejere.

3.4 Vådområder

Vandplanernes indsats omkring vådområder er igangsat inden planerne er endelig godkendte. Dette er principielt kritisabelt. Randers Kommune er bekymret for om den forventede indsats kan nås på grund af den urimelige tidsfrist, frivilligheden og den måske utilstrækkelige økonomi. Randers Kommune vil fremme indsatsen mest muligt, men kommunen vil ikke tage ansvaret for manglende implementering i forhold til fristen 2015.

3.5 Punktkilder

Randers Kommune vurderer, at økonomien i spildevandsindsatsen er betydeligt undervurderet. Udgifterne til etablering af den nødvendige indsats er brugerfinansieret og opgaven løses af Randers Spildevand A/S.

Kommunerne får inden 2015 en stor administrativ opgave i forbindelse med implementeringen af spildevandsindsatsen. Det er helt afgørende, at kommunerne kompenseres for dette arbejde. Især udarbejdelse af det nødvendige plangrundlag, sagsbehandling i forbindelse med etablering af forbedret rensning på enkelt ejendomme, samt arbejdet med at revidere og udarbejde udledningstilladelser i forbindelse med at de nødvendige forbedringer på renseanlæg og kloakker, vil være ressourcekrævende. Og det er ikke ressourcer, der kan tilføres fra forsyningsselskaberne og dermed brugerfinansieres

Øget udledning fra punktkilder

I vandplanernes retningslinje nr. 2 for kommunernes administration af miljølovgivningen, står: *”Der må ikke gives tilladelse til øget direkte eller indirekte forurening af overfladevand, med mindre det vil medføre en øget forurening af miljøet som helhed, hvis tilladelse ikke gives, eller tilladelsen kan begrundes i væsentlige samfundsmæssige forhold.”*

Randers Kommune finder, at det er væsentligt, at principperne for kommunernes samlede administration af udledninger konkretiseres, herunder hvad der kan regnes som væsentlige samfundsmæssige forhold, da det kan få væsentlig betydning for bl.a. kommunernes muligheder for byudvikling og separatkloakering.

Hvis en øget udledning ikke kan begrundes i væsentlige samfundsmæssige forhold vil retningslinjen bl.a. indebære, at det ved nye eller reviderede udledningstilladelser som følge af f.eks. byudvikling skal sikres, at der ikke samlet set udledes flere forurenende stoffer til vandområderne. I praksis betyder det, at øgede udledninger et sted/i en sektor skal følges af reducerede udledninger et andet sted/i en anden sektor. I den forbindelse vurderer vi, at det kan være nødvendigt for kommunerne i deres administration af miljøgodkendelser og udledningstilladelser, at udvikle en form for kvotesystem for i hvert fald byspildevand og dambrug. Da oplandet til fjordene rækker ind i flere kommuner indebærer dette også, at der indenfor et opland skal ske en koordinering på tværs af kommunegrænser.

Forslagene til nye virkemidler åbner også for spørgsmålet, hvilke muligheder har kommunerne for at købe ”aflad”. I henhold til retningslinje 4 står der: *at tilladelse til øget påvirkning af vandmiljøet i et opland, hvor miljømål ikke er opfyldt, som udgangspunkt først kan meddeles, når det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag.*

Da miljømålene i Randers Fjord ikke er opfyldt, betyder det at der ikke kan meddeles tilladelser til nye udledninger. I værste fald kan det betyde, at kommer der en ny industri til en kommune vil den, trods rensning af spildevand, forårsage en udledning, og der vil ikke kunne gives tilladelse til virksomheden.

Randers Kommune finder, at det kunne være en attraktiv investering for en kommune at etablere vådområder frem for f.eks. regnvandsbassiner ved nye udledninger af separat overfladevand til større vandløb eller havet, hvor der ikke er risiko for hydrauliske problemer som følge af udledningen e. andet. Udgiften til etablering af regnvandsbassiner er betydeligt højere.

Randers Kommune anbefaler,

- at der åbnes for at kommunerne kan kompensere for øgede udledninger, eller særlige omkostningstunge tiltag fra vandplanerne ved alternative virkemidler. Dette skal selvfølgelig ske i dialog med staten.
- At der arbejdes på at udvikle et tværkommunalt kvotesystem baseret på en fælles database til registrering og administration af de samlede udledninger af kvælstof og fosfor.

Regnvandsbetingede udledninger

Randers Kommune er opmærksom på, at der i relation til spildevandsområdet, er nedsat en arbejdsgruppe, der blandt andet skal se på tidsplanen for gennemførelse af indsatsen. Gennemførelse af indsatserne for regnbetingede udledninger i Randers Kommune er, sammen med de tiltag der allerede er planlagt og dermed indgår i vandplanens baseline, betydelige, særligt set indenfor den korte tidsramme der er for arbejdet.

Det er Randers Kommune og Randers Spildevand A/S' strategi, at fælleskloakerede områder udenfor Randers by skal separeres over en længere årrække. Det vil derfor være den løsning, der tages i brug for en stor del af de udløb udenfor Randers by, hvor der er peget på en indsats i vandplanen.

Det er urealistisk at gennemføre indsats for alle områderne inden 2015 og vi mener derfor, at tidsfristudsættelse er relevant for flere af udløbene. Randers Kommune forudsætter, at det i forbindelse med udarbejdelse af handleplanerne fastlægges hvilke indsatser på regnbetingede udløb, der udskydes til næste planperiode.

Randers Spildevand A/S har foretaget opdaterede beregninger af udledte mængder fra regnbetingede udledninger. Data forventes overført til Miljøportalen i foråret 2011.

Retningslinje 8 ønskes præciseret med hensyn til om retningslinjen også omfatter separate regnvandsudløb, der erstatter overløb af opspædet spildevand fra fælleskloakerede områder efter en separering af områderne.

Miljøfarlige forurenende stoffer

I følge retningslinjerne for miljøfarlige forurenende stoffer skal der etableres og opdateres en oversigt over eksisterende og planlagte udledninger af stofferne. Udledningernes omfang skal kvantificeres. Randers Kommune opfatter det som en betydelig opgave udover den hidtidige administration af området.

Spildevand i det åbne land

Det vil ikke være muligt at få gennemført den spildevandsrensning, der er indregnet i baseline for den spredte bebyggelse, inden for de nuværende tidsrammer i planen. Udpegningen af ejendomme, hvor der skal etableres forbedret rensning er i planen ikke foretaget på en ensartet måde, hvilket skaber usikkerhed.

Søer og moser

I retningslinje 11 stilles der supplerende krav til rensning for fosfor til husspildevand, der udledes til søer, der er større end 100 m² indenfor områder udpeget til forbedret spildevandsrensning.

Der ses ikke fastlagt en retningslinje for udledning til moser og søer, der er mindre end 100 m², samt søer og moser udenfor udpegede vandområder. Det er ikke klart, om der kan gives tilladelse til udledning af husspildevand til søer og moser, eller om de kan betragtes som udledning til ”stillestående vandområder” jf. retningslinje 6. Der er samtidig tvivl om, hvorvidt eksisterende udledninger til moser og søer mindre end 100 m² udenfor udpegede områder kan påbydes forbedret spildevandsrensning efter reglerne herom.

3.6 Grundvand

Bemærkningerne vedrørende grundvand skal ses i lyset af, at der er igangsat en kortlægning og planlægning for at sikre rent drikkevand. Staten skal i den forbindelse foretage en geologisk kortlægning af indsatsområderne og kommunen skal efterfølgende udarbejde og gennemføre indsatsplaner. I udkastene til vandplanerne er der ikke foreslået indsatser til beskyttelse af grundvandet.

Udpegning af grundvandsforekomsterne

Udpegningen af grundvandsforekomsterne forekommer tilfældig. De vil ikke blive brugt i administrationen. Det er ikke relevant og troværdigt at vedlægge disse kort, der fremstår præcise i vandplanerne.

Grundvandets kvantitative forhold

Randers Kommune er enig i, at der er et stort behov for et udredningsarbejde og en nærmere vurdering af den kvantitative udnyttelse af grundvandet. Det har stor betydning, at resultaterne kan anvendes i vandplanlægningen og benyttes i den kommunale administration af vandindvindingstilladelser.

Randers Kommune anbefaler:

- at der opstilles ensartede og landsdækkende retningslinjer for administration af vandressourcerne med enkle metoder, der er realistiske at administrere i det daglige arbejde.

Grundvandets kvalitative forhold

Der er i forslagene til vandplanerne ikke angivet nogen indsats for grundvand og drikkevand.

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler ikke er tilstrækkelige til at sikre målopfyldelse. Det er ikke muligt med de gældende regler for miljøgodkendelser af husdyrbrug at sikre overholdelse af kvalitetskravet for nitrat i grundvand på 50 mg/l. For planteavl er der ingen virkemidler til at begrænse nitratudvaskningen.

Den geologiske kortlægning vil antagelig vise, at der er betydelige arealer i Randers Kommune, som er nitrattfølsomme. Der kan med den nuværende lovgivning ikke iværksættes en tilstrækkelig beskyttelse af grundvandet, der sikrer vandplanforslagenes opstillede kvalitetsmål.

Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD- områder)

Randers Kommune har med tilfredshed noteret sig, at området med særlige drikkevandsinteresser ved Langå er taget ud.

Prioriteringen af den geologiske kortlægning er ikke medtaget i vandplanforslagene. Det anføres, at OSD-områderne revideres i takt med, at der opnås en geologisk viden i forbindelse med den afgiftsfinansierede grundvandskortlægning. Det rejser spørgsmålet, om myndighederne må administrere efter den ny viden, der kommer, eller om det skal afvente næste planperiode for vandplanerne.

Det anføres endvidere, at den geologiske kortlægning sker i indsatsområder indenfor OSD og indvindingsoplande til vandværker uden for OSD. Randers Kommune skal i den forbindelse bemærke, at hele den nordøstlige del af kommunen forsynes med drikkevand fra mindre vandværker, hvor der er langt til et OSD-område.

Generelt bør det afklares, hvad der kan ske inden for områder med særlige drikkevandsinteresser. I særdeleshed mangler kommunerne klarhed over muligheder og forudsætninger for byudvikling inden for OSD-områder.

Randers Kommune anbefaler:

- at der foretages en grundig geologisk kortlægning af vandværker uden for OSD-områderne, så kommunen har et godt grundlag for at udarbejde indsatsplaner.
- At der fastlægges en procedure for udarbejdelse af tillæg til vandplaner – i lighed med kommuneplantillæg – således at ny viden og ændringer i OSD-områdernes afgrænsning kan blive juridisk gældende hurtigst muligt.
- At rammerne for byudvikling inden for OSD-områder afklares.

3.7 Søer

I vandplanen er der ikke fastsat specifikke krav til, at der ikke må ske en forsat ophobning af fosfor i jorderne i oplandet til søer med udskudte tidsfrister, idet det formodes, at intern belastning er årsagen til manglende opfyldelse, eller at der mangler viden. Randers Kommune finder imidlertid, at ekstern tilførsel af fosfor til søerne ikke kan udelukkes, og at ekstern belastning i søer med udskudte tidsfrister kan vanskeliggøre målopfyldelse. Randers Kommune antager, at retningslinje 5, hvoraf det fremgår, at kommunerne i sin administration skal tilstræbe en fortsat reduktion i fosfortilførslen til vandområderne, har baggrund i lignende overvejelser.

Ved opgørelsen af indsatsbehovet til søer og fjordområder er det forudsat, at aflastningen af fosfor er ophørt (svarende til at der ingen intern fosforbelastning er i søerne), og udgangspunktet for beregningen af fosforbelastningen er et system, hvor søerne er i ligevægt. Det fremgår imidlertid af vandplanerne, at mange af søerne er internt belastet med fosfor.

Randers Kommune efterlyser overvejelser om mere realistiske alternativer til sørestaurering, hvor der i højere grad fokuseres på at nedbringe den eksterne belastning som virkemiddel til at nedbringe effekten af den interne belastning.

Manglende viden og deraf følgende udskudt indsats er et gennemgående tema for søerne. Randers Kommune efterlyser en redegørelse for, hvilke målrettede overvågningsaktiviteter, der kan tilvejebringe den manglende viden.

Randers Kommune anbefaler,

- at det i vandplanen tydeliggøres, i hvilket omfang kommunerne i sin udøvelse af myndighedsopgaver er forpligtiget til at reducere fosfortilførslen til vandområder udover planens indsatskrav.
- Vi anbefaler, at den manglende viden om søerne tilvejebringes inden næste planperiode.

3.8 Vandplaner og anden planlægning

Der skal være overensstemmelse mellem vandplanerne og anden planlægning ifølge direktiver og planer, ex kommuneplan og badevandsdirektiv. Hensyn til badevandskvalitet i søerne er ikke inddraget ved fastsættelse af krav til målopfyldelse, og vandplanerne forholder sig ikke til forekomst af alger i den del af sommerperioden, hvor badesæsonen er på sit højeste. F. eks. Fussing Sø er udpeget som badevand i kommuneplanerne. Det fremgår af badevandsbekendtgørelsen, hvori EU's badevandsdirektiv er implementeret, at forekomst af blågrønaler er et hensyn, som kan føre til, at badning må frarådes eller direkte forbydes. Med de nuværende krav til målopfyldelse er der betydelig risiko for, at badevandskvaliteten i badesøer fortsat vil være utilstrækkelig i den vigtigste del af badesæsonen på grund af blågrønaler.

Randers Kommune anbefaler:

- at hensyn til badevandsdirektiv og kommuneplanlægning for vandområdernes anvendelse afspejles i vandplanindsatsen.

3.9 Landbrug

Det er i vandplanen forudsat, at kommunernes administration efter husdyrloven fra 2005 og frem til vandplanernes vedtagelse ikke medfører ændringer i påvirkningen af vandområderne. Det antages endvidere, at husdyradministrationen fremadrettet, med hensyn til tab af nitrat til overfladevande, ikke vil være til hindring for opfyldelse af vandplanens mål.

Der er i vandplanen endvidere indlagt en baseline-forudsætning om, at Energiaftalen 2008-2011 forventes at betyde en generel reduktion i kvælstof udledningen til vandområderne som følge af øget anvendelse af biogas samt et øget dyrket areal med energiafgrøder.

Randers Kommune anbefaler,

- at staten evaluerer på, om base-line forudsætningerne for vandplanen holder.

3.10 Kystvande

Randers Kommune vurderer på baggrund af vandområdernes økologiske tilstand, at målopfyldelsen først kan indfinde sig længe efter 2015. Det fremgår af vandplanerne for Randers Fjord og Mariager Fjord, at tilførslen af både kvælstof og fosfor skal reduceres for at opnå målopfyldelse, altså "god økologisk tilstand".

Reduktion af fosfor i 1. planperiode følger alene de indsatser der sker i forhold til søer, vandløb og generelle virkemidler. Det beskrives imidlertid i planudkastene, at der er behov for en specifik indsats over for fosfor for at opnå god økologisk tilstand. Såfremt der ikke i 1. planperiode iværksættes en specifik indsats overfor fosfor tilførslen til Randers Fjord, vil tidshorisonten for målopfyldelse udskydes yderligere.

I vandplanerne angives miljømålene for god økologisk tilstand i fjordene ved dybdegrænsen for udbredelsen af ålegræs. Der vil sandsynlighed være en vis træghed i fjordenes økologi, der bevirker, at vandkvaliteten vil leve op til "god økologisk tilstand" før ålegræsset indfinder sig. For løbende at kunne måle effekten af indsatsen med at nedbringe tilførslen af næringssalte til fjordene, vil det derfor være hensigtsmæssigt at angive støtteparametre for koncentrationer af fosfor og kvælstof, som svarer til vandkvaliteten for "god økologisk tilstand".

Randers Kommune anbefaler:

- Det anbefales, at der opstilles støtteparametre for koncentrationen af fosfor i Randers fjord og Mariager Fjord og for kvælstof i de dele af fjordene, hvor der i planudkastene ikke er opstillet støtteparametre for kvælstof.

Badevand ved Udbyhøj

Det fremgår af vandplanen for Randers Fjord, at der ikke er udpeget badevandsområder i kystvandene i Randers Fjordoplandet.

Randers Kommune skal påpege at Udbyhøj Badestrand beliggende mellem Færgehavnen og lystbådehavnen i Udbyhøj er badevandsområde i Randers Fjord og benyttes som sådan i henhold til badevandsbekendtgørelsen.